משנה · אחרונים · עיקר תוספות יום טוב · סדר טהרות

עיקר תוספות יום טוב על משנה זבים

משולם בן יואל כץ, רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עיקר תוספות יום טוב על משנה זבים

משולם בן יואל כץ, רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עיקר-תוספות-יום-טוב-על-משנה-זבים/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 5
משנה א 5
משנה ב 5
משנה ד 5
משנה ה 5
משנה ו 5
פרק ב 5
משנה א 5
משנה ב 6
משנה ג 6
משנה ד 6
פרק ג 6
משנה א 6
משנה ב 7
משנה ג 7
פרק ד 7
משנה א 7
משנה ב 7
משנה ד 8
משנה ו 8
משנה ז 8
פרק ה 8
משנה א 8
משנה ב 9
משנה ג 9
משנה ה 10
משנה ו 10
משנה ז 10
משנה ח 10
משנה ט 11
משנה י 11

משנה יא 11
משנה יב 11

פרק א

משנה א

א וְקָשֶׁה, דְּלֹא פֵּרֵשׁ לְבֵית שַׁמַּאי דִּין רְאִיָּה גּוּפַהּ כְּמוֹ שֶׁפֵּרֵשׁ לְבֵית הִלֵּל דְּאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּמַשָּׂא. וְהָרַמְבַּ"ם לֹא פֵּרֵשׁ בִּדְבֵית הִלֵּל כְּלוּם. וְהָר"שׁ פֵּרֵשׁ, דִּלְבֵית שַׁמַּאי מַסִּיט אֶת הָרְאִיָּה, תּוֹלִין. וּפֵרֵשׁ נַמִּי דְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב תּוֹלִין, כִּדְתָנֵי בַּתּוֹסֶפְתָּא. וּמִנַּהּ אָמְרִינַן בַּגְּמָרָא, דְּכְשׁוֹמֶרֶת יוֹם דְּבֵית שַׁמַּאי, הַיְנוּ כְּבוֹעֵל שׁוֹמֶרֶת יוֹם. וְהָרַ"ב עֵרֶב שְׁנֵי הַפֵּרוּשִׁים:

ב **שְׁתַּיִם**. דְּאִלּוּ אַחַת, לְבֵית הִלֵּל אֵינוֹ מְטַמֵּא מִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

משנה ב

ג **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר**. הַיְנוּ תַּנָּא קַמָּא דְּסָבִירָא לֵיהּ נַמִּי הַךְ וּמוֹדִים, דְּהָא לֹא אָמַר אֶלָּא בַּשְּׁלִישִׁי. וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּקָא מַשְׁמַע לָן דְּמַאן תַּנָּא קַמָּא, רַבִּי עֲקִיבָא:

ד בַּגְּמָרָא, אֵין לְךָ בָּהּ אֶלָּא מַה שֶּׁאָמוּר בָּהּ. וּפֵרֵשׁ רַשְׁ"י, כְּטֻמְאָתָהּ, מַה טֻּמְאָתָהּ יוֹם אֶחָד, אַף סְתִירָתָהּ כֵּן:

ה מַשְׁמַע טְהֳרָה אַחַת בְּלִי שׁוּם הַפְסָקָה. רַשְׁ"י:

משנה ד

ו הָרַמְבַּ"ם. וּמִשּׁוּם דְּלִרְאִיָּה אֵין שִׁעוּר וַאֲפִלּוּ כָּל שֶׁהוּא, הִלְכָךְ אֵין פּוֹחֲתִין שִׁעוּר הַהֶפְסֵק, דְּכָל שֶׁהוּא אֵינוֹ מִן הַשִּׁעוּר. וְאֶפְשָׁר גַּם כֵּן דְּעִנְיָנוֹ בֵּין מִשֶּׁהִתְחִיל עַד לְמַה שֶּׁהוּא בַּסּוֹף, וּלְהַאי כָּל שֶׁהוּא קְרָאֲהוּ הַתְחָלָה וְסוֹף כּוּ':

משנה ה

ז **כְּדֵי שְׁתֵּי כוּ**'. וְהוּא שֶׁיִּרְאֶה הָאַחַת בִּתְחִלַּת הַשִּׁעוּר וְאַחַת בְּאֶמְצָעָהּ וְהָאַחַת בְּסוֹפָהּ. הָרַמְבַּ"ם:

ח **אָמַר רַבִּי יוֹסֵי כוּ**'. בַּסִּפְרָא פְּלִיגִי בִּדְרָשֵׁי דִּקְרָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ו

ט וּבְהָכִי אַף רַבִּי יוֹסֵי מוֹדֶה. כִּדְאִיתָא בַּתּוֹסֶפְתָּא הוּבָא בָּרַמְבַּ"ם וּבָרַ"שׁ:

י דְּאִי בְּרֶגַע אֶחָד מְכֻוָּן, הָיָה מִמַּה נַּפְשָׁךְ טָמֵא, אִם זֶה מִן הַיּוֹם אוֹ מִן הַלַּיְלָה אַף זֶה כֵּן, וְהָווּ לְהוּ שְׁתֵּי רְאִיּוֹת רְצוּפִים. הָרַ"שׁ:

פרק ב

משנה א

א מֻרְבּוּי דְּאִישׁ, דִּמְרַבִּינַן קְטַנִּים, כִּדְאִיתָא בַּגְּמָרָא. וְנִרְאֶה לִי דַּהֲוֵי כְּעֵין מְעוּט אַחַר מְעוּט שֶׁהוּא לְרֻבּוֹת. דְּהָא אִישׁ מַשְׁמָעוֹ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, וּמְמַעֵט הַפָּחוֹת מִכָּן:

ב כְּלוֹמַר מַה שֶּׁהוּא רָגִיל שֶׁיָּזוּב מִמֶּנּוּ, וְהוּא לֹבֶן וְדוֹמֶה לְמֵי בָצֵק, וְגַם כְּלֹבֶן בֵּיצָה, דְּכֻלְּהוּ חָדָא מִלְּתָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ג אִי הָכִי, כִּי אִטַּמּוּ בִּשְׂאָר טֻמְאוֹת [בְּמֵת אוֹ בְּשֶׁרֶץ] לֹא לִשַּׁלְּחוּ. אָמַר קְרָא מְזָכָר, מִטֻּמְאָה הַפּוֹרֶשֶׁת מִן הַזָּכָר. גְּמָרָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ד וְאַף עַל גַּב דְּאַנְדְּרוֹגִינוֹס קָמֵי שְׁמַיָּא גַּלְיָא אִם זָכָר הוּא אִם נְקֵבָה, יֵשׁ לוֹמַר דִּמְמַעֵט לֵיהּ מִטַּעַם שֶׁהוּא מְשֻׁנֶּה. תּוֹסָפוֹת. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ב

ה כְּלוֹמַר, עַל כָּרְחָךְ אַשְׁנִיָּה דִּכְתִיב בָּתְרֵיהּ קָאֵי, וְלֹא אַרִאשׁוֹנָה, דְּהָא אִתַּקַּשׁ לִשְׁכְבַת זֶרַע כוּ':

ו דְּכָל עַצְמוֹ שֶׁל שִׁכְבַת זֶרַע מֻחָמֶת אֹנֶס חִמּוּם בָּא. רַשִׁ"י. וְנִרְאֶה לִי, דְּמִשּׁוּם דְּמִשִּׁכְבַת זֶרַע יָלְפִינַן, דַּיּוֹ לְמֵילַף לְעִנְיַן טֻמְאָה, אֲבָל לְקָרְבָּן דִּלְא שַׁיָּךְ בְּשִׁכְבַת זֶרַע, לֵית לָן לְמֵילַף מִנַּיהּ:

ז **רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר**. בַּגְּמָרָא פְּלִיגֵי בִּדְרָשֵׁי דִּקְרָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ג

ח תּוֹסָפְתָּא. וְחֹלִי אֵין צָרִיךְ לְמִתְנֵי, דְּוַדַּאי דְּכָל זְמַן שֶׁמִּצְטַעֵר:

ט **רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר**. בְּסִפְרֵי פְּלִיגֵי בִּדְרָשֵׁי דִּקְרָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

י דְּאַרִישָׁא מִהַדַּר, דִּרוֹאֶה קֶרִי אֵינוֹ מְטַמֵּא מֵעֵת לְעֵת דְּהֵינוּ בְּזִיבָה שְׁנִיָּה, וְקָאָמַר דְּנָכְרִי שֶׁרָאָה קֶרִי מְטַמֵּא רְאִיָּה שֶׁהִיא שְׁנִיָּה לְרְאִיָּה שֶׁרָאָה כְּבָר קֹדֶם שֶׁנִּתְגַּיֵּר. וּבְתִנַּאי שֶׁתִּהְיֶה רְאִיָּה הַשְּׁנִיָּה אַחַר שֶׁפָּסַק מִן הַדְּאָגָה שֶׁל קַבָּלַת מִצְוֹת:

יא הָר"ש. וְקָשָׁה, דְּאִם כֵּן תַּנָּאָה הוּא וַהֲוָה לֵיהּ לְמִתְנֵי בְּאֶהָלוֹת פֶּרֶק י"א מִשְׁנָה ז'. וְלָכֵן נִרְאֶה כְּגִרְסַת הַסֵּפֶר, וְהִיא גִּרְסַת הָרַמְבַּ"ם, וְאֵינוֹ אֶלָּא תּוֹסֶפֶת בֵּאוּר שֶׁכָּךְ הוּא הַהֶוֵּה:

משנה ד

יב **הַזָּב**. וַחֲבֵרָיו. רְצוֹנוֹ לוֹמַר זָבָה וְנִדָּה וְיוֹלֶדֶת וּמְצֹרָע. הָרַמְבַּ"ם:

פרק ג

משנה א

א דְּלֵיכָּא לְמֵיחַשׁ שֶׁמָּא יָשַׁב עֲלֵיהֶם הַזָּב. מַהָרַ"ם:

ב וְנִרְאֶה שֶׁטָּמְאָתוֹ בְּסֵפֶק, וְכֵן דַּעַת הָרַמְבַּ"ם. אֶלָּא שֶׁכָּתַב שֶׁמָּא דָּרַס עֲלֵיהֶן הַזָּב, וּלְהָרַאֲבַ"ד אֵין כָּאן סֵפֵק:

ג שֶׁכָּל הַמִּתְבַּשֵּׁל אֵין כֻּלּוֹ נוֹגֵעַ בּוֹ, אֲבָל יֵשׁ מִקְצָתוֹ בַּאֲוִירוֹ. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ד דְּפְשִׁיטָא, מִי גָּרַע מִשְּׁאָר טֻמְאוֹת שֶׁמְּטַמְּאוֹת כְּלֵי חֶרֶס מֵאֲוִירָן, כֵּיוָן דִּכְתִיב גַּבֵּי שְׂרָצִים, לָמָּה לֵיהּ לְמִכְתְּבֵיהּ הָכָא. רַשְׁ"י:

ה דְּגַבֵּי אָדָם נַמִּי כְּתִיב [וַיִּקְרָא טו] וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע בּוֹ הַזָּב, וּמַגָּע נַמִּי כְּתִיב [וַיִּקְרָא טו] וְהַנֹּגֵעַ בִּבְשַׂר הַזָּב, אֶלָּא לְהָבִיא הֶסֵּטוֹ. רַשְׁ"י:

ו וְהוּא שֶׁכָּרַע הַטָּהוֹר. אֲבָל אִם כָּרַע הַזָּב, לֹא נַעֲשָׂה הַטָּהוֹר אֶלָּא רִאשׁוֹן וְאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים:

ז וּמִכָּל מָקוֹם אֵין טֻמְאָתָן שָׁוָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּסָמוּךְ:

ח וְקָשֶׁה, הֲלֹא אֲפִלּוּ אֵינָהּ נָחְבֵּאת הָוֵי כֹּחָהּ רַע לְפִי שֶׁרוֹתֶת תַּחְתָּיו. תּוֹסָפוֹת. וְהַכֶּסֶף מִשְׁנֶה פֵּרֵשׁ לְדִבְרֵי הָרַמְבַּ"ם, כְּשֶׁאוֹחֵז בָּהּ וְהִיא נָחְבֵּאת תּוֹךְ יָדוֹ וְכוֹפֵף אוֹתָהּ הִיא מֵזִיזָה אוֹתָהּ:

משנה ב

ט וְטָמֵא, דְּאִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יִהְיוּ נִתְלִין זֶה עַל זֶה קְצָת. מַהֲרַ"ם:

י וְהוֹאִיל וְאֵינוֹ אֶלָּא סָפֵק, אֵין שׁוֹרְפִין עָלָיו אֶת הַתְּרוּמָה. הָרַאֲבַ"ד:

משנה ג

יא **אֲפִלּוּ כוּ'**. פֵּרוּשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁעָלוּ מִצַּד אֶחָד. הָרַמְבַּ"ם:

פרק ד

משנה א

א **נִדָּה כוּ'**. וְהוּא הַדִּין זָב וְטָהוֹר. וְעַיֵּן תּוֹסָפוֹת יוֹם טוֹב:

ב **טְמֵאִין**. נִרְאֶה לִי דְּמַיְרֵי שֶׁנּוֹשְׁאוֹת הָעֲרָבָה בְּחֵיקוֹהּ לְפָנֶיהָ, וּכְשֶׁמַּשְׁאָן כָּבֵד מַכְרִיעוֹת אוֹתָהּ עַד שֶׁהִיא נִשְׁעֶנֶת וְנִתְלֵית עֲלֵיהֶם. וְעַיֵּן תּוֹסָפוֹת יוֹם טוֹב:

ג **טְהוֹרִין**. הַבְּגָדִים מְטַמְּאִת מִדְּרָס. וְאַף שֶׁהָעֲרָבָה טְמֵאָה מַגַּע זָב, וְאָדָם הַנּוֹגֵעַ בְּזָב מְטַמֵּא בְּגָדִים כָּל זְמַן שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ, כְּלִי הַנּוֹגֵעַ בְּזָב אֵינוֹ מְטַמֵּא בְּגָדִים אֶפְלּוּ בְּעוֹד שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ. הָרַ"שׁ:

משנה ב

ד **הִקִּישׁ כוּ'**. בַּתּוֹסֶפְתָּא, זֶה הַכְּלָל, כָּל שֶׁנָּפַל מִכֹּחַ הֶסֵּטוֹ [הַיְנוּ שֶׁכֹּחוֹ רַע], טָמֵא. מִכֹּחַ הָרְעָדָה [שֶׁכֹּחוֹ יָפֶה], טָהוֹר. וְעַיֵּן תּוֹסָפוֹת יוֹם טוֹב:

ה וְקַלֶּת דְּלִקְמָן עֲשׂוּי שֶׁלֹּא יִתְפַּזֵּר הַקֶּמַח וְשֶׁיִּפֹּל לְתוֹךְ הַיָּם. אֲבָל הָרַ"שׁ פֵּרֵשׁ, יָם שֶׁל בֵּית הַבַּד:

משנה ד

י וְנוֹתְנִין בָּהֶם מָעוֹת וּרְאוּיִים לְשַׁמֵּשׁ שְׁכִיבָה עִם מְלַאכְתָּן, שֶׁיּוֹשֵׁב עֲלֵיהֶן וְהֵן מְלֵאוֹת מָעוֹת וּפוֹתֵחַ פִּיהֶם וְנוֹטֵל, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר לוֹ עָמֹד וְנַעֲשֶׂה מְלַאכְתֵּנוּ. רַשׁ"י:

יא כְּגוֹן שֶׁשּׁוֹכֵב עַל מֵעָיו אוֹ פְּרַקְדָן וְאָרְכּוֹ מַטָּל עַל אָרְכָּן. רַשׁ"י:

יח וּלְפִי זֶה אָתְיָא כְּרַבִּי שִׁמְעוֹן דְּסוֹף פִּרְקִין. וְרַבִּי יוֹסֵי מְפָרֵשׁ דְּאָתְיָא אֲפִלּוּ כְּרַבָּנָן. וְטַעֲמָא דְּטָהוֹרִין, מִשּׁוּם דַּהֲווּ לְהוּ כָּל אֶחָד מְסַיֵּעַ וְאֵין בּוֹ מַמָּשׁ:

ט וְלֹא דַק, דְּזֶה נֶאֱמַר עַל הַטָּהוֹר הַשּׁוֹכֵב עַל מִשְׁכַּב הַזָּב. אֲבָל בְּזָב הָעוֹשֶׂה מִשְׁכָּב נִדָּרֹשׁ מִדִּכְתִיב וְכָל הַמִּשְׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב וְגוֹ'. וְהָא דְּדָרְשִׁינַן רַבּוֹ, מִשּׁוּם דְּרַבּוֹ כְּכֻלּוֹ:

י וְקָשֶׁה קְצָת, דְּהָכָא תָּנֵי בְּיוֹ"ד וּלְקַמָּן בְּאָלֶ"ף. וְנִרְאֶה לִי כְּפֵרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם שֶׁכָּתַב כִּסְיוֹת כְּלֵי חֲגוֹרוֹת שֶׁל עוֹר נְאוֹתִים לְמִשְׁכָּב:

יא אֶלָּא עַל שְׁתֵּיהֶן בְּשָׁוֶה, חֶצְיוֹ עַל כָּל אֶחָד. אֲבָל אִם הֵם קְרוֹבִים, זִמְנִין נִשְׁעָן רַבּוֹ עַל אֶחָד. מַהֲרַ"ם:

משנה ו

יב **וּבַמַּת כּוּ'**. וַהֲוָה מָצֵי נַמִּי לְמִתְנֵי וּבִנְבֵלָה הַכֹּל כּוּ' חוּץ כּוּ':

יג **מַדָּף כּוּ'**. בְּסִפְרֵי יְלִיף לְהוּ מִקְּרָאֵי. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יד פֵּרוּשׁ, הָרְאוּיִים לְמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב:

טו כָּל זֶה הוּגָה מִלְּשׁוֹן הָרַ"שׁ. אֲבָל לְפִי שִׁגְרַת לְשׁוֹן הָרַ"ב אֵין צָרִיךְ לְהַכְנִיס כָּל זֶה בִּלְשׁוֹנוֹ. אַךְ לְפִי זֶה צָרִיךְ לְהַגִּיהַּ בְּסָמוּךְ וְשֶׁכֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, כִּי הַאי גַּוְנָא בְּזָב טָמֵא לְטַמֵּא כּוּ' וּבְמֵת טָהוֹר. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ז

טז וְהוֹאִיל וְכָל אַחַת רְאוּיָה לִהְיוֹת מְסַיַּעַ, וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִים אֵיזוֹ יָד וְאֵיזוֹ רֶגֶל הִיא שֶׁלֹּא הָיְתָה נִשְׁעֶנֶת עָלֶיהָ, הֲרֵי לֹא הֶחְזִקָה טֻמְאָה בְּאַחַת מֵהֶן, וּלְפִיכָךְ כֻּלָּן טְהוֹרוֹת. הַרַמְבַּ"ם:

יז עַיֵּן בְּתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב שֶׁהֶאֱרִיךְ בְּטַעַם פְּלֻגְתָּתָן עַל פִּי צוּרַת כֵּלִים הַלָּלוּ שֶׁהָיוּ אֲצָלָם בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן:

פרק ה

משנה א

א דַּהֲוָה לֵיהּ לְמֵימַר וְרָחַץ בַּמַּיִם בָּעֶרֶב, אֶלָּא לוֹמַר דְּעוֹד טָמֵא גַּם כֵּן כָּל כְּלִי שֶׁיִּגַּע בּוֹ. וּכְלֵי שֶׁטַּף הַיְנוּ כָּל שְׁאָר כֵּלִים חוּץ מִכְּלֵי חֶרֶס. עַל שֵׁם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם טָהֳרָה בְּמִקְוֶה. רַשׁ"י:

ב דְּכְלִי שֶׁטֶף דּוֹמֶה קְצָת לְבֶגֶד, דַּהֲוֵי נַמִּי כְּלִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָאָדָם. וּכְלִי חֶרֶס אֵין דּוֹמֶה לוֹ, שֶׁאֵין לוֹ טָהֳרָה בְּמִקְוֶה:

ג **כָּל הַמְּטַמֵּא כוּ'**. כָּל אָדָם הַמְּטַמֵּא קָאָמַר, דְּהָא מַשְׁכַּחַת כֵּלִים שֶׁאֵין מְטַמְּאִין כֵּלִים, וְאִם נָגְעוּ מְטַמְּאִין אֳכָלִים לִהְיוֹת תְּחִלָּה כִּדְמוּכָח בְּמַתְנִיתִין דִּלְקַמָּן. דְּדַוְקָא בְּאֵין נוֹגְעִים מַיְרֵי סֵיפָא, הָא נוֹגְעִים מְטַמְּאִין שְׁנַיִם. וְכֵן הוּא בְּהֶדְיָא בַּתּוֹסֶפְתָּא. וְשָׁם מְפָרֵשׁ הָרַ"ב דְּמַתְנִיתִין כָּל אָדָם קָאָמַר:

ד כְּלוֹמַר, לְעִנְיַן אֳכָלִים וּמַשְׁקִים. וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אַב הַטֻּמְאָה לְעִנְיַן אָדָם וּכְלֵי חֶרֶס:

משנה ב

ה אֲבָל סֵיפָא כָּל שֶׁהַזָּב נִשָּׂא עָלָיו טָהוֹר, דַּוְקָא בְּלֹא נָגַע. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ו **טָמֵא**. וּלְקַמָּן מְפָרֵשׁ שֶׁאֵין כָּלֵם שָׁוִין:

ז **טָהוֹר**. לְגַמְרֵי. וְאֵין בָּהֶן אֲפִלּוּ טֻמְאַת מַדְּף, כְּדְאִיתָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים. תּוֹסְפוֹת. וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּמַיְרֵי שֶׁלֹּא הוּסַט. דְּעַל יְדֵי הֶסֵּט הָא אָמַרַן לְעֵיל דְּמְטַמְּאִין. וְהַרַ"שׁ פֵּרֵשׁ, דַּוְקָא עַל יְדֵי הֶסֵּט, וְטָהוֹר מִשּׁוּם דְּהַנּוֹשֵׂא אֵין בּוֹ רוּחַ חַיִּים, וּלְכָךְ תָּנֵי חוּץ מִן הָאָדָם. וְקָשֶׁה, דְּהֵיכִי מְטַהֲרִין הָכָא לְגַמְרֵי:

ח דְּאֵין לְמֵדִין מִן הַכְּלָלוֹת:

ט **כֵּיצַד**. אַרִישָׁא נַמִּי קָאֵי:

י **אֶצְבָּעוֹ**. נִרְאֶה לִי שֶׁטֻּמְאָה זוֹ מְדִבְרֵיהֶם. וּלְפִי זֶה צָרִיךְ לוֹמַר דְּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב דְּסֵיפָא לֹא מַיְרֵי כְּשֶׁאֶצְבָּעוֹ בִּלְבַד מִלְמַעְלָן, דִּבְהוּ לְעוֹלָם רַבּוּ בָעֵינַן. אֶלָּא מַתְנִיתִין דְּהָכָא וּדְהָתָם לָאו בַּחֲדָא שִׁיטָה, וְהָא כִּדְאִיתָא וְהָא כִּדְאִיתָא:

יא **שְׁנַיִם**. לְפִי שֶׁהַמִּשְׁכָּב אַב הַטֻּמְאָה אֲפִלּוּ כְּשֶׁנִּתְרוֹקֵן הַזָּב מִמֶּנּוּ. כִּדְיָלִיף לֵיהּ בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים:

משנה ג

יב וְאַף שֶׁלֹּא אָמְרוּ לְעֵיל אֶלָּא תַּחַת הַזָּב, וַדַּאי דְּלֹא חָמִירָא מִשְׁכָּב מִזָּב עַצְמוֹ, וּמִמֵּילָא נַשְׁמְעִינֵיהּ:

יג וַאֲפִלּוּ לֹא הִפְסִיק בֵּינֵיהֶם אֶלָּא נְיָר. הָרַמְבַּ"ם:

יד דְּאֵין לְךָ מִטַּמֵּא בְּמַשָּׂא בִּנְבֵלָה אֶלָּא הָאָדָם:

טו צָרִיךְ לוֹמַר וְנִשָּׂא. וְכֵן הוּא בָּרַ"שׁ. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

טז וּמִדְּלֹא תָּנֵי גַּבֵּי מִשְׁכָּב חוּץ מִן הַמַּסִּיט, צָרִיךְ לוֹמַר דְּמְטַמֵּא בְּלֹא מַסִּיט. וְטַעֲמָא נִרְאֶה לִי, מִשּׁוּם דְּאַחְמִיר רַחֲמָנָא בְּמִשְׁכָּב דַּאֲפִלּוּ הַנּוֹגֵעַ מְטַמֵּא בְּגָדִים, וְגַבֵּי נְבֵלָה תְּנַן חֲשׁוּכֵי בְּגָדִים בְּמַגָּע. הָרַ"שׁ:

יז **הַנּוֹשֵׂא**. נַמִּי בְּאָדָם. דּוּמְיָא דִּנְבֵלָה:

יט לְרִבּוּתָא כָּתַב כֵּן, דַּאֲפִלּוּ מִשּׁוּם מַשָּׂא שֶׁמַּכְבִּיד עָלָיו אֵינוֹ מְטַמֵּא, שֶׁאֵין בַּמֵּת מִשּׁוּם אֶבֶן מְסָמָא. וּמִכָּל מָקוֹם בְּאֵינָהּ רְצוּצָה מַיְרִי. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יח **הַמַּאֲהִיל**. בֵּין שֶׁהַמֵּת תַּחְתָּיו וְהָאָדָם נוֹשֵׂא בֵּין שֶׁהַמֵּת מַאֲהִיל עָלָיו וְהוּא נוֹשֵׂא, מְטַמֵּא טֻמְאַת אֹהֶל:

כ וְטַעֲמָא נִרְאֶה לִי, דְּטֻמְאַת מַשָּׂא דְּמֵת יָלְפִינַן בְּקַל וָחֹמֶר מִנְּבֵלָה, וְאָמְרִינַן דַּיּוֹ שֶׁלֹּא יְטַמֵּא מַשָּׂאוֹ אֶלָּא אִם כֵּן הִסִּיט, כְּמוֹ בִּנְבֵלָה. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ה

כא כְּדִילְיף לְהוּ בְּסִפְרָא. הָרַמְבַּ"ם. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

כב הָר"שׁ. וּלְשִׁיטָתֵיהּ אָזִיל כּוּ', אֲבָל הָרַ"ב בְּחִנָּם נַקְטֵיהּ וְאֵין בּוֹ צֹרֶךְ לְפָרוּשׁ הַמִּשְׁנָה. וְגַם בְּעִקַּר הַדִּין נִרְאֶה לִי דְּלָאו כְּהִלְכָתָא הוּא. וּרְאָיָה מִמִּשְׁנָה ה' ו' דְּפֶרֶק ד':

משנה ו

כג בְּלֵידָה יָבֵשׁתָּא:

כד **שְׁנַיִם**. בְּמַגָּע וְלֹא בְּמַשָּׂא:

כה **הַמַּסִּיט**. כְּלוֹמַר, וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא. וּבֵין שֶׁהַטָּהוֹר הִסִּיט לַטָּמֵא אוֹ אִפְּכָא. וְקָאֵי אַזָּב וְכוּ'. אֲבָל בִּמְצֹרָע וּמִשְׁכָּב וּמוֹשָׁב לֵיכָּא לְפָרוּשֵׁי הָכִי, דְּהָא כָּל טֻמְאוֹת הַמַּסִּיט טְהוֹרוֹת חוּץ מִשֶּׁל זָב:

כו **הַנּוֹשֵׂא כּוּ'**. כְּלוֹמַר וַאֲפִלּוּ אֵינוֹ מַסִּיט. מַה שֶּׁאֵין כֵּן נְבֵלָה וּמֵת דְּמִשְׁנָה ג' דְּבָעִינַן דַּוְקָא שֶׁיְּהֵא נִיסָּט, עַיֵּן שָׁם:

משנה ז

כז **הַמַּסִּיט**. אֲבָל בְּמַשָּׂא בִּלֹּא הֶסֵּט לֹא מְטַמֵּא, וְדָמוּ לִנְבֵלָה וּמֵת, דְּכֻלְּהוּ אִמְּעִיטוּ מִקְּרָא מֵאֶבֶן מְסָמָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

כח הָרַמְבַּ"ם. וּלְשִׁיטָתֵיהּ דְּסָבִירָא לֵיהּ דִּלְתַנָּא קַמָּא נַמִּי נוֹשֵׂא מְטַמֵּא בִּלֹּא הֶסֵּט. אֲבָל הָר"שׁ מְפָרֵשׁ כָּאן כִּפְשׁוּטוֹ, דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר פְּלִיג וּסְבִירָא לֵיהּ דְּנוֹשֵׂא בִּלֹּא מַסִּיט נַמִּי מְטַמֵּא, דִּלֹּא מְמַעֵט לְהוּ מִקְּרָא. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ח

כט **וְהַמַּסִּיטוֹ**. לַמֶּרְכָּב. אֲבָל מֶרְכָּב הַמַּסִּיט לַטָּהוֹר, לֹא, וּכְמוֹ בְּמִשְׁכָּב:

משנה ט

ל **טָהוֹר**. הָאָדָם שֶׁהַנְּבֵלָה בְּפִיו וַעֲדַיִן לֹא בִלְּעָהּ. וְקָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא תֵּימָא דְּבִהְיוֹתָהּ נִסְתֶּרֶת וְנִכְנֶסֶת לַאֲוִיר הַתַּנּוּר תִּהְיֶה כְּמוֹ בְּלוּעָה, וְטָהוֹר הַתַּנּוּר, מַיְרֵי כְּשֶׁהִיא בְּלוּעָה. הָרַמְבַּ"ם:

לא כְּלוֹמַר, דְּכָל אֵלּוּ דָּאֲמַרַן דִּמְטַמְּאִין שְׁנַיִם מִשּׁוּם בְּגָדִים, כָּל אֵלּוּ אֵין כוּ':

משנה י

לב **שֶׁאֵין כוּ**'. דְּאִלּוּ יֵשׁ בָּהֶם, אַף הַנּוֹגֵעַ בָּהֶם מְטַמֵּא בְּגָדִים, לְפִי שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּגַּע בַּמַּיִם שֶׁלֹּא יַסִּיט אוֹתָם, וַהֲרֵי הוּא מְטַמֵּא שְׁנַיִם וּפוֹסֵל אֶחָד. אֲבָל אִם קָרְשׁוּ וְנַעֲשׂוּ כִּגְלִיד דְּאֶפְשָׁר לְגַע בְּלֹא הֶסֵּט, תָּנֵי בְּפֶרֶק קַמָּא דְּכֵלִים מִשְׁנָה ב' חֲשׁוּכֵי בְּגָדִים בְּמַגָּע. וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַ"ב בְּמִשְׁנָה ח'. וְהַתִּנָּא הָתָם וְהָכָא מִלְּתָא דְּפִסְיקָא נָקֵט:

לג וְאֵין הַלָּשׁוֹן מַשְׁמַע כֵּן, דְּהָכִי הָוֶה לֵיהּ לְמִתְנֵי, בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּאָדָם, אֲבָל אֲכָלִים וְכֵלִים הַנּוֹגְעִים בְּאֶחָד כוּ'. וְהָרַמְבַּ"ם פֵּרֵשׁ, כָּל הַנּוֹגֵעַ בִּשְׁאָר אָבוֹת הַטֻּמְאוֹת חוּץ מֵאֵלּוּ שֶׁמָּנָה עַד הֵנָּה [שֶׁמְּטַמְּאִין שְׁנַיִם כוּ']. וְאָמְרוּ חוּץ מִן הָאָדָם, רָצָה לוֹמַר הַמֵּת, שֶׁגַּם הוּא לֹא נִמְנָה כָּאן, וְנוֹגֵעַ מְטַמֵּא שְׁנַיִם כוּ'. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה יא

לד וּמִשּׁוּם דְּנוֹגֵעַ לֹא כְּתִיב בְּהֶדְיָא תָּלֵי לֵיהּ בְּשֶׁרֶץ. אֲבָל בַּגְּמָרָא מַסִּיק דְּמַה שֶּׁרֶץ מְטַמֵּא בְּאֹנֶס [אִם נָפַל עָלָיו שֶׁרֶץ מֵת], אַף בַּעַל קֶרִי:

לה אֲבָל בַּגְּמָרָא, דְּזֶהוּ מִלְּתָא דְּפְשִׁיטָא הוּא, דִּקְרָא כְּתִיב. וּלְמַחֲנוֹתָם אִצְטְרִיךְ, סָלְקָא דַּעְתָּךְ אֲמֵינָא וּתְהֵי נִדָּתָהּ עָלָיו כְּתִיב, דְּיִשְׁתַּלַּח חוּץ לִשְׁתֵּי מַחֲנוֹת כְּנִדָּה, קָא מַשְׁמַע לָן. וּבְבַעַל קֶרִי כְּמַגַּע שֶׁרֶץ לֵיכָּא לְמֵימַר הָכִי, דְּבַעַל קֶרִי חוּץ לִשְׁתֵּי מַחֲנוֹת, וְשֶׁרֶץ שָׁרֵי בְּמַחֲנֵה לְוִיָּה. אִי נַמִי, הָכָא סֵיפָא אִצְטְרִיךְ לֵיהּ אֶלָּא כוּ':

לו **שֶׁחָמוּר כוּ**'. וְקָשֶׁה, הָא חָמוּר נַמִּי טְמֵא מֵת מִבּוֹעֵל נִדָּה, שֶׁטָּעוּן הַזָּאָה שְׁלִישִׁי וּשְׁבִיעִי וְחָרֵב הֲרֵי הוּא כְּחָלָל. וְשֶׁמָּא בַּסֵּיפָא דְּבָרִיתָא חֲשִׁיב לְהוּ. תּוֹסָפוֹת. וְעַיֵּן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב וְתוֹסָפוֹת חֲדָשִׁים:

משנה יב

לז דְּמִסְתַּבְּרָא דְּהַבָּא כוּ' נַמִּי בִּשְׁלֹשָׁה לַגִּין הוּא, כֵּיוָן דְּהָא בְּהָא תַּלְיָא. וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם:

לח דְּכְתִיב וּבָא הַשֶּׁמֶשׁ וְטָהֵר. גְּמָרָא: